

Hastighedsnedsættelser ved vejarbejde – hvorfor og hvordan

Ved vejarbejde har trafikanternes hastighed afgørende betydning for både deres egen og vejarbejdernes sikkerhed samt fremkommelighed og fremdriften af arbejdet. Bygherren og entreprenøren har et fælles ansvar for sikkerheden ved vejarbejder, og denne artikel beskriver nogle af de redskaber, som kan bruges til at sænke hastigheden og dermed sikre både vejarbejdere og trafikanter.

Trine Leth Kolby, Asfaltindustrien
tlk@asfaltindustrien.dk

Hastighed er afgørende for ulykkes- og skadesrisiko for fodgængere, og derfor er det essentielt, dels at sikre at vejarbejdere ikke uforvarende træder ud i trafikken, og dels at trafikanterne har en passende hastighed.

Fælles ansvar for sikkerheden

Fremkommelighed for trafikanterne og sikkerhed for vejarbejderne kan desværre være to modsatrettede størrelser. Hos asfaltentreprenørerne er der til tider en oplevelse af, at bygherre og vejmyndighed prioriterer fremkommelighed højest og overlader det til entreprenøren at sørge for vejarbejdernes sikkerhed. Men i arbejdsmiljøloven fordeles ansvaret for vejarbejdernes sikkerhed hos både entreprenør, bygherre og projekterende. Allerede når bygherren får projekteret et vejarbejde, skal det sikres, at arbejdet i praksis kan udføres sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Når entreprenøren påbegynder planlægningen af arbejdets udførelse, skal han derfor også koordinere sine sikkerhedsforanstaltninger med bygherren.

Valg af hastighedsnedsættelse og beskyttelsesniveau

I forhold til vejarbejdernes færden i og tæt ved trafikken, skal entreprenøren vælge en kombination af en hastighedsnedsættelse og et beskyttelsesniveau, som tilsammen sikrer både vejarbejdere og trafikanter. Et beskyttelsesniveau er en prædefineret sikkerhedsforanstaltning som f.eks. et trafikværn, der effektivt sikrer vejarbejderen mod påkørsel. I bilag 10 til Håndbog for afmærkning af vejarbejder mv. er der angivet en række forskellige kombinationer af hastighedsnedsættelse og beskyttelsesniveauer, som bygherre og entreprenør kan vælge imellem afhængig af vejklasser, og hvilke opgaver der skal udføres.

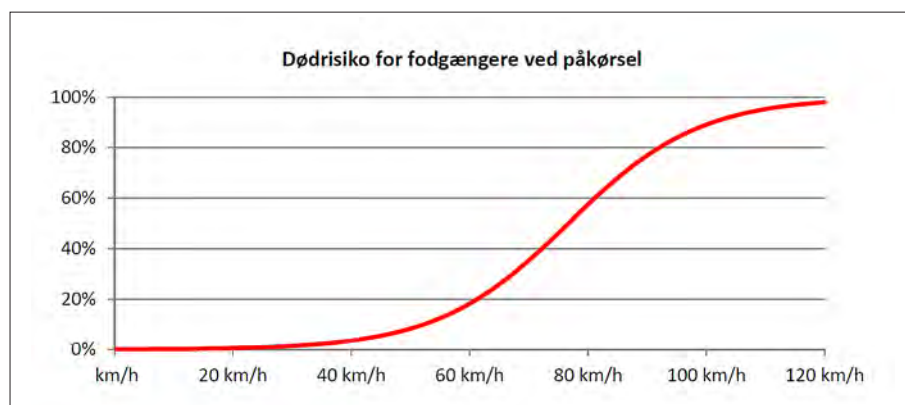
Mange entreprenører oplever des-

være, at bilisterne ikke respekterer den hastighedsnedsættelse, der er valgt til vejarbejdet. I de tilfælde kan det derfor være nødvendigt, at entreprenøren anvender hastighedsdæmpende foranstaltninger for at få trafikanterne til at sætte hastigheden ned. Entreprenøren kan også vælge at bruge et højere beskyttelsesniveau, men dette vil sjældent være muligt i praksis.

Tidlig dialog med vejmyndighed om hastighed i lokalområdet

Allerede ved planlægningen af vejarbejdet kan bygherre og entreprenør med fordel overveje, om der vil blive behov for hastighedsdæmpende foranstaltninger,

Figur 1. Dødsrisiko for fodgængere. Fra Håndbog om afmærkning af vejarbejde mv, september 2017, figur 2.7 s. 34.

Figur 2. Eksempler på midlertidige bump. Fra Håndbog om afmærkning af vejarbejder, september 2017, figur 7.57. s 182.

Figur 3. Eksempel på portopstilling med afmærkningsvogne. Fra håndbog om afmærkning af vejarbejder, september 2017, figur 7.60, s 183.

Figur 4. Eksempler på mobile og stationære rumlestribes. Fra Håndbog om afmærkning af vejarbejder, september 2017, figur 7.58, s 182.]

og hvilken type der vil være bedst egnet. Vejmyndigheden spiller her en vigtig rolle. Den enkelte vejmyndighed vil typisk have et godt kendskab til de forskellige veje, og hvilke strækninger der kan være særligt udsatte i forhold til manglende respekt for hastighedsgrænser. Og den viden er vigtig for entreprenøren og bygherren i planlægningen. Vejmyndigheden skal desuden godkende afmærkningsplanen og hermed også nedsættelsen af hastigheden.

Entreprenør, bygherre og vejmyndighed bør derfor allerede fra start være enige om, hvilke hastighedsdæmpende foranstaltninger, der skal anvendes – enten fra start, eller som kan tages i brug, hvis det viser sig, at bilisterne ikke respekterer den nedskilte hastighed.

Hvordan sænker man hastigheden?

Der findes en lang række forskellige hastighedsdæmpende foranstaltninger, som entreprenør og bygherre kan vælge imellem. De forskellige typer er beskrevet i Håndbog om afmærkning af vejarbejder, og eksempler er:

- Hastighedskontrol
- Forsætninger
- Fartvisere
- Midlertidige bump
- Rumlestribes
- Portopstillinger
- Lods-biler (trafiklodser)

Asfaltbranchens indsats for et sikkert arbejdsmiljø på vejen

Rigtig mange asfaltarbejdere oplever høj fart og anden hensynsløs kørsel forbi vejarbejder som deres største arbejdsmiljø-problem. Asfaltindustrien og 3F har derfor i tre år sammen gennemført en årlig arbejdsmiljøkampagne med temaet "Sikre

Rammer". I 2016 var kampagnens fokus på, hvad entreprenørerne selv gør/kan gøre for at skabe sikre rammer for arbejdet ude på vejen, herunder at anvende hastighedsdæmpende foranstaltninger. I 2017 var fokus på at få italesat det fælles ansvar, som

bygherre, projekterende og entreprenør har for at skabe sikre rammer. I 2018 slutter vi indsatsen om Sikre Rammer af med at lancere en nyfortolkning af den populære "Pas på min far" kampagne rettet mod trafikanterne.

Figur 5. "Pas på min far"-kampagnen fra 2004. I april 2018 lancerer 3F og Asfaltindustrien en nyfortolkning af kampagnen.